

**“YAKALAMA, GÖZALTINA ALMA VE İFADE ALMA YÖNETMELİĞİ” İLE
“CUMHURİYET BAŞSAVCILIKLARI İLE ADLİ YARGI İLK DERECE
MAHKEMELERİ KALEM HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNE DAİR
YÖNETMELİK”E KARŞI AÇILAN DAVALAR HAKKINDA BİLGİ NOTU**

1.6.2005 tarih ve 25832 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “*Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği*”nin “*Müdafinin soruşturma evrakını incelemesi*” başlıklı 22’inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “*Kollukta bulunan soruşturma dosyası için yetkili Cumhuriyet Savcısının yazılı emri gerekir.*” ibaresinin iptali ve öncelikle yürütmenin durdurulması istemli Türkiye Barolar Birliğinin Adalet Bakanlığına karşı açtığı davada Danıştay 10. Dairesi 22.5.2008 gün E.2005/5845, K.2008/3450 sayılı kararıyla (Ek-1) davanın kabulüne karar vermiş olup Bakanlığın temyizi üzerine karar henüz kesinleşmemiştir.

1.6.2005 tarih ve 25832 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “*Cumhuriyet Başsavcılıkları ile Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri Kalem Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik*”in 45inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yer verilen “*soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla*”, “*görevlendirme belgesi veya vekaletname ibraz ederek*” ifadeleri ile son fıkrasındaki “*Soruşturma evrakı soruşturmayı geciktirmemek kaydıyla Cumhuriyet savcısı huzurunda incelenir.*” cümlesinin iptali ve öncelikle yürütmenin durdurulması istemli Türkiye Barolar Birliğinin Adalet Bakanlığına karşı açtığı davada Danıştay 10. Dairesi 22.5.2008 gün E.2005/5971, K.2008/3448 sayılı kararıyla (Ek-2) davanın reddine karar vermiş olup tarafımızın temyizi üzerine karar henüz kesinleşmemiştir.

Ek-1 Danıştay 10. Dairesi 22.5.2008 gün E.2005/5845,
K.2008/3450 sayılı kararı

Ek-2 Danıştay 10. Dairesi 22.5.2008 gün E.2005/5971,
K.2008/3448 sayılı kararı

3.9.08

42375

XIII

Davacı : Türkiye Barolar Birliği

Vekili : Av. Tülay Yılmaz

Karanfil Sokak, No:5/62, Kızılay/ ANKARA

Davalı : Adalet Bakanlığı- ANKARA

Davanın Özeti : 1.6.2005 tarih ve 25832 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan

Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği'nin "Müdafinin soruşturma evrakını incelemesi" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Kollukta bulunan soruşturma dosyası için yetkili Cumhuriyet Savcısının yazılı emri gerekir" ibaresinin; 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 153 üncü maddesine ve adil yargılanma hakkına aykırı olduğu, Cumhuriyet Savcılığı denetiminde yapılan hazırlık soruşturmalarının tamamına yakın kısmının kolluğa yaptırıldığı, müdafinin müvekkili hakkındaki suçlamanın niteliği ve nedenleri hakkında bilgi edinmesinin ve savunmasını hazırlayabilmek için yeter zamana sahip olmasının engellendiği, mesai saatleri dışındaki zamanlarda Cumhuriyet Savcısından yazılı emir getirilmesinin fiilen mümkün olmadığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti :5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 153 üncü maddesinde, soruşturma evresindeki usul işlemlerinin gizli olduğunun belirtildiği, dava konusu Yönetmelik hükmünün işlemler nasıl yapılacağını gösteren bir usul kuralı olduğu, savcıya sadece bilgi verileceği, soruşturma evresinin savcının talimatı doğrultusunda yürütüldüğü, bu aşamada ilgili kişilerin henüz şüpheli, sanık, mağdur, tanık olup olmadıklarının bile belirlenmemiş olduğu, dolayısıyla savcının bilgisi dahilinde örnek alıp inceleyebilmelerinin öngörülmesinde hukuka aykırılık bulunmadığı belirtilerek, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

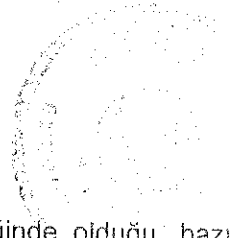
Danıştay Tetkik Hakimi :Yahya Şahin

Düşüncesi :Dava konusu düzenleme; Danıştay 10. Dairesinin 22.5.2008 tarih ve E:2005/5538 K:2008/3453 sayılı kararıyla iptal edildiğinden, davacının aynı istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığı kararı verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Yakup Bal

Düşüncesi : Dava, 1.6.2005 günlü, 25832 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği "müdafinin soruşturma evrakını incelemesi" başlıklı 22 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan; "Kollukta bulunan soruşturma dosyası için yetkili Cumhuriyet Savcısının yazılı emri gerekir" şeklindeki düzenlemenin iptali istemiyle açılmıştır.

Dava konusu edilen Yönetmeliğin yasal dayanakları arasında yer alan 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 153 üncü maddesinin bir ve ikinci fıkralarının birlikte değerlendirilmesinden; müdafinin soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebilmesi ve istediği belgelerin bir örneğini alabilmesinin kural olduğu, bu halin soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek olması halinde, Savcı istemi üzerine hakim kararı ile bu yetkinin

sınırlanabileceği yolundaki düzenlemenin ise, genel kurala istisna niteliğinde olduğu, bazı belgeler yönünden ise, bu istisnanın da geçerli olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliğinin 22 nci maddesinin birinci fıkrasında müdafinin soruşturma sırasında dosya içeriğini inceleyebileceği ve istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabileceği, kollukta bulunan soruşturma dosyası için yetkili Cumhuriyet Savcısının yazılı emrinin gerektiği öngörülmüştür.

Davalı idarece, müdafinin kollukta bulunan soruşturma dosyasının tamamına yönelik inceleme ve örnek alma talebi ile 5271 sayılı Yasanın 153.maddesinin 3.fıkrasında sayılan belgelere yönelik inceleme ve örnek alma talebi arasındaki fark gözetilmek suretiyle bir düzenleme yapılması gerekirken, bu ayırım yapılmaksızın, kolluktaki dosyalara yönelik tüm müdafî taleplerinin karşılanmasını Cumhuriyet Savcısının yazılı emrine bağlayan düzenlemede hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliğinin 22 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan; "Kollukta bulunan soruşturma dosyası için yetkili Cumhuriyet Savcısının yazılı emri gerekir." şeklindeki tuncenin iptaline karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü;

Dava, 1.6.2005 tarih ve 25832 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği'nin "Müdafinin soruşturma evrakını incelemesi" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Kollukta bulunan soruşturma dosyası için yetkili Cumhuriyet Savcısının yazılı emri gerekir" ibaresinin iptali istemiyle açılmıştır.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Müdafinin dosyayı inceleme yetkisi" başlıklı 153 üncü maddesinde, " (1) Müdafî, soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebilir ve istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabilir. (2) Müdafinin dosya içeriğini incelemesi veya belgelerden örnek alması, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise, Cumhuriyet Savcısının istemi üzerine, sulh ceza hâkiminin kararıyla bu yetkisi kısıtlanabilir. (3) Yakalanan kişinin veya şüphelinin ifadesini içeren tutanak ile bilirkişi raporları ve adı geçenlerin hazır bulunmaya yetkili oldukları diğer adli işlemlere ilişkin tutanaklar hakkında, ikinci fıkra hükmü uygulanmaz. (4) (Değişik: 25/5/2005 - 5353/23 md.) Müdafî, iddianamenin mahkeme tarafından kabul edildiği tarihten itibaren dosya içeriğini ve muhafaza altına alınmış delilleri inceleyebilir; bütün tutanak ve belgelerin örneklerini harçsız olarak alabilir. (5) Bu maddenin içerdiği haklardan suçtan zarar görenin vekili de yararlanır. " hükümlerine yer verilmiştir. Anılan Yasanın "Soruşturmanın gizliliği" başlıklı 157 nci maddesinde ise, "Kanunun başka hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemleri gizlidir. " hükmü yer almaktadır' .

Anılan Yasa hükmünün değerlendirilmesinden; müdafinin soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebilmesi ve istediği belgelerin bir örneğini alabilmesinin kural olduğu, bu halin soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek olması halinde, savcı istemi üzerine hakim kararı ile bu yetkinin sınırlanabileceği yolundaki düzenlemenin ise, genel kuralla istisna niteliğinde olduğu, bazı belgeler yönünden ise, bu istisnanın da geçerli olmadığı sonucu çıkmaktadır.

Kanun koyucunun bu düzenleme ile savunma hakkının geçikmesizin kullanılmasını sağlamayı ve bu hakkın kullanımını kolaylaştırmayı amaçladığı tartışmasızdır.

1.6.2005 tarih ve 25832 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği'nin "Müdafinin soruşturma evrakını incelemesi" başlıklı 22 nci maddesinde, "Müdafii, soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebilir ve istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabilir. Kollukta bulunan soruşturma dosyası için yetkili Cumhuriyet savcısının yazılı emri gerekir. Müdafinin dosya içeriğini incelemesi veya belgelerden örnek alması, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise, Cumhuriyet savcısının talebi üzerine, sulh ceza hâkiminin kararıyla bu yetkisi kısıtlanabilir. Yakalanan kişinin veya şüphelinin ifadesini içeren tutanak ile bilirkişi raporları ve adı geçenlerin hazır bulunmaya yetkili oldukları diğer adli işlemlere ilişkin tutanaklar hakkında, ikinci fıkra hükmü uygulanmaz. Müdafii, Cumhuriyet başsavcılığınca iddianamenin mahkemeye verildiği tarihten itibaren dosya içeriğini ve muhafaza altına alınmış delilleri inceleyebilir; bütün tutanak ve belgelerin örneklerini harçsız olarak alabilir. Bu maddenin içerdiği haklardan suçtan zarar görenin vekili de yararlanır." kurallarına yer verilmiştir.

Müdafinin dosyanın tamamını inceleme talebinin bulunması durumunda, Cumhuriyet Savcısının soruşturmanın amacının tehlikeye düşüp düşmeyeceğine ilişkin bir değerlendirme yapmasına olanak sağlamak bakımından, talebin savcılık onayına bağlı olarak karşılanmasında yasanın amacına aykırılık yoktur. Ancak yine Yasanın amir hükmü uyarınca hiçbir şekilde incelenmesi ve örnek alınması engellenemeyecek olan belgelere yönelik taleplerde de Cumhuriyet Savcısının yazılı emrinin aranmasının, Yasada yer almayan yeni bir usul yaratılmak suretiyle savunma hakkının kullanılmasının zorlaştırılması anlamına geleceği ve bu uygulamanın da Yasanın genel amacıyla bağdaşmayacağı açıktır.

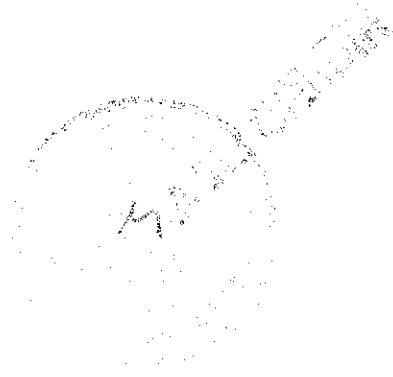
Bu durumda, davalı idarece, müdafinin kollukta bulunan soruşturma dosyasının tamamına yönelik inceleme ve örnek alma talebi ile 5271 sayılı Yasanın 153. maddesinin 3. fıkrasında sayılan belgelere yönelik inceleme ve örnek alma talebi arasında fark gözetilmek suretiyle bir düzenleme yapılması gerekirken, bu ayırım yapılmaksızın, kolluktaki dosyalara yönelik tüm müdafii taleplerinin karşılanmasının Cumhuriyet Savcısının yazılı emrine bağlayan dava konusu düzenlemede hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği'nin 22 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Kollukta bulunan soruşturma dosyası için yetkili

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2005/5845
Karar No : 2008/3450

Cumhuriyet Savcısının yazılı emri gerekir" ibaresinin **İPTALİNE**, aşağıda dökümü yapılan yargılama giderlerinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre davacı vekili için takdir edilen 500-YTL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, 22.5.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Mehmet	Ahmet	Nüket	İbrahim	Emin Celalettin
ÜNLÜÇAY	BAŞPINAR	YOKLAMACIOĞLU	BERBEROĞLU	ÖZKAN

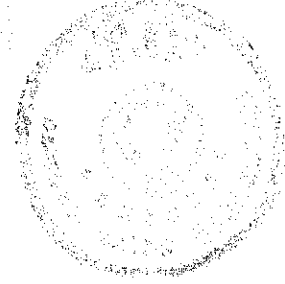

YARGILAMA GİDERLERİ:

Harç Pulu:	58,10.-
<u>Posta Pulu Gideri:</u>	<u>40.00.-</u>
TOPLAM :	98.10.-YTL.

3.9.08

42376
XIII

Davacı : Türkiye Barolar Birliği

Vekili : Av. Seray Şenfer, Karanfil Sok., No:5/62, Kızılay/ ANKARA

Davali : Adalet Bakanlığı- ANKARA

Davanın Özeti : 1.6.2005 tarih ve 25832 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhuriyet Başsavcılıkları ile Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri Kalem Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin 45 maddesinin 2. ve 3. fıkralarında yer alan, "soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla", "görevlendirme belgesi veya vekaletname ibraz ederek" ibareleri ve anılan maddenin beşinci fıkrasının; hukuka aykırı olduğu; 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 153 üncü maddesine Yönetmelikle kısıtlama getirildiği, müdafinin bilgilere ulaşmasının zorlaştırıldığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 2. ve 46. maddelerinde, avukatın dosyadaki belgelerden örnek almasının vekaletname ibrazına bağlandığı, vekaletname ibrazı istenmesinin savunma hakkının kısıtlanması olmadığı, 5271 sayılı Yasanın tarafların haklarını güvence altına almak amacıyla soruşturmaya ilişkin olarak yapılan her işlemin tutanağa bağlanmasını, acele hallerde sözlü olarak verilen emirler ile yapılan bazı işlemlerin en kısa sürede yazılı hale getirilmesini emrettiği, dosyayla ilgili olarak tarafların ne tür işlemlerde bulunduğu görülebilmesi bakımından Yönetmelikte dilekçeyle başvuru şartı arandığı, hukuka aykırılık bulunmadığı belirtilerek, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Yahya Şahin

Düşüncesi : 5271 sayılı Yasanın 153. ve 157. maddeleriyle 1136 sayılı Yasanın 2. ve 46. maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, kural olarak soruşturma aşamasındaki usul işlemlerinin gizli olduğu ve soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek gerektiği dikkate alınarak, dosyayı incelemek ve içerisinden örnek almak isteyen müdafiden, dosya ile ilgisini belgelemek amacıyla vekaletname veya görevlendirme belgesi ibrazı, soruşturma evraklarından belge örneği alabilmesi için de dilekçeyle başvurulmasının istenmesinde hukuka, hizmet gereklerine ve kamu yararına aykırılık bulunmamaktadır. Müdafinin dosyanın tamamını inceleme talebinde bulunması durumunda Cumhuriyet Savcısının soruşturmanın amacının tehlikeye düşüp düşmeyeceğine ilişkin bir değerlendirme yapmasını gerektirmesi, devamında Sulh ceza hakimine başvurması gerekebileceği dikkate alındığında, Yönetmeliğin 45. maddesinin beşinci fıkrasında da hukuka, hizmet gereklerine ve kamu yararına aykırılık görülmemiştir.

Belirtilen nedenlerle davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Yakup Bal

Düşüncesi : Dava, 1.6.2005 günlü, 25832 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhuriyet Başsavcılıkları ile Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri Kalem Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 45. maddesinin 2 ve 3. fıkralarında yer alan "soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla", "görevlendirme belgesi veya vekaletname ibraz ederek" ibareleri ve son fıkrasındaki "soruşturma evrakı soruşturmayı geciktirmemek kaydıyla Cumhuriyet Savcısı huzurunda incelenir" ibaresinin iptali istemiyle açılmıştır..

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 153 üncü maddesinin birinci fıkrasında, müdafinin, soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebileceği, istediği belgelerin bir örneğini alabileceği, ikinci fıkrasında ise müdafinin dosya içeriğini incelemesi veya belgelerden örnek alması, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise Cumhuriyet Savcısının istemi üzerine, Sulh Ceza hakiminin kararıyla bu yetkisinin kısıtlanabileceği, üçüncü fıkrasında da, yakalanan kişinin veya şüphelinin ifadesini içeren tutanak ile bilirkişi raporları ve adı geçenlerin hazır bulunmaya yetkili oldukları diğer adli işlemlere ilişkin tutanaklar hakkında ikinci fıkra hükmünün uygulanmayacağı kuralı bulunmaktadır.

Avukatlık Kanununun 46. maddesinin ikinci fıkrasında ise avukat veya stajyerin, vekaletname olmaksızın dava ve takip dosyalarını inceleyebileceği, bu inceleme isteğinin ilgililerce yerine getirilmesinin zorunlu olduğu, vekaletname ibraz etmeyen avukata dosyadaki kağıt veya belgelerin örneği veya fotokopisinin verilmeyeceği öngörülmüştür.

1.6.2005 günlü, 25832 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliğinin 4. maddesinde ise "Soruşturma"; Kanuna göre yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen evre şeklinde, "müdafî" ise şüpheli veya sanığın ceza muhakemesinde savunmasını yapan avukatı şeklinde tanımlanmıştır.

Cumhuriyet başsavcılıkları ve adli yargı ilk derece ceza mahkemeleri kalem hizmetlerinin yürütülmesi usul ve esaslarını belirlemek amacıyla çıkartılan Cumhuriyet Başsavcılıkları ile Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri Kalem Hizmetlerinin Yürütülmesine dair Yönetmeliğin "soruşturma evrakının incelenmesi" başlıklı 45. maddesinin ikinci fıkrasında müdafinin soruşturma evresinde soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla görevlendirme yazısı veya vekaletname ibraz ederek soruşturma evrakı içeriğini inceleyebileceği, üçüncü fıkrasında mağdur veya şikayetçinin vekilinin soruşturma evresinde soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla görevlendirme belgesi veya vekaletname ibraz ederek soruşturma evrakının içeriğini inceleyebileceği, beşinci fıkrasında ise soruşturma evrakının soruşturmayı geciktirmemek kaydıyla Cumhuriyet Savcısı huzurunda inceleneceği öngörülmüştür.

Anılan düzenleme ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 153 ve 157. maddelerinde yer alan hükümler çerçevesinde şüpheli veya sanıkla müdafî arasında varolan

İlişki yine müdafinin dosyanın tamamını inceleme talebinde bulunması durumunda Cumhuriyet Savcısının soruşturmanın amacının tehlikeye düşüp düşmeyeceğine ilişkin bir değerlendirme yapıp devamında Sulh ceza hakimine başvurması süreci açıklanmış olup, bu haliyle mevzuata aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü;

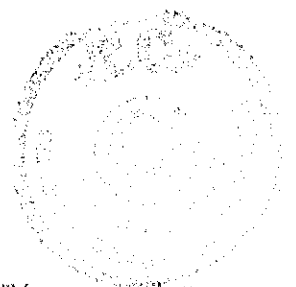
Dava, 1.6.2005 tarih ve 25832 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhuriyet Başsavcılıkları ile Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri Kalem Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin 45 maddesinin 2. ve 3. fıkralarında yer alan, "soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla" , "görevlendirme belgesi veya vekaletname ibraz ederek" ibareleri ve anılan maddenin beşinci fıkrasının iptali istemiyle açılmıştır.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Müdafinin dosyayı inceleme yetkisi" başlıklı 153 üncü maddesinde, " (1) Müdafî, soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebilir ve istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabilir. (2) Müdafinin dosya içeriğini incelemesi veya belgelerden örnek alması, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise, Cumhuriyet Savcısının istemi üzerine, sulh ceza hâkiminin kararıyla bu yetkisi kısıtlanabilir. (3) Yakalanan kişinin veya şüphelinin ifadesini içeren tutanak ile bilirkişi raporları ve adı geçenlerin hazır bulunmaya yetkili oldukları diğer adli işlemlere ilişkin tutanaklar hakkında, ikinci fıkra hükmü uygulanmaz. (4) (Değişik: 25/5/2005 - 5353/23 md.) Müdafî, iddianamenin mahkeme tarafından kabul edildiği tarihten itibaren dosya içeriğini ve muhafaza altına alınmış delilleri inceleyebilir; bütün tutanak ve belgelerin örneklerini harçsız olarak alabilir. (5) Bu maddenin içerdiği haklardan suçtan zarar görenin vekili de yararlanır. " hükümlerine yer verilmiştir. Anılan Yasanın "Soruşturmanın gizliliği" başlıklı 157 nci maddesinde ise, "Kanunun başka hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemleri gizlidir. " hükmü yer almaktadır' .

Anılan Yasa hükmünün değerlendirilmesinden; müdafinin soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebilmesi ve istediği belgelerin bir örneğini alabilmesinin kural olduğu, bu halin soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek olması halinde, savcı istemi üzerine hakim kararı ile bu yetkinin sınırlandırabileceği yolundaki düzenlemenin ise, genel kurala istisna niteliğinde olduğu, bazı belgeler yönünden ise, bu istisnanın da geçerli olmadığı sonucu çıkmaktadır.

Kanun koyucunun bu düzenleme ile savunma hakkının gecikmesizin kullanılmasını sağlamayı ve bu hakkın kullanımını kolaylaştırmayı amaçladığı tartışmasızdır.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 2. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorundadır. Kanunlarındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu kurumlar avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmakla yükümlüdür. Bu belgelerden örnek alınması vekaletname ibrazına bağlıdır. " hükmüne yer verilmiş, anılan Yasanın 46. maddesinde de, "Avukat, işlerini kendi sorumluluğu altındaki stajyeri veya yanında çalışan sekreteri eliyle de takip ettirebilir, fotokopi veya benzeri yollarla örnek alabilir. Avukatın onanmasını istemediği örnekler harca tâbi değildir. Avukat veya stajyer, vekâletname olmaksızın dava ve takip dosyalarını inceleyebilir. Bu inceleme isteğinin ilgililerce yerine getirilmesi zorunludur. Vekâletname ibraz etmeyen avukata dosyadaki kağıt veya belgelerin örneği veya fotokopisi verilmez." hükümlerine yer verilmiştir.

Dava konusu 1.6.2005 tarih ve 25832 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhuriyet Başsavcılıkları ile Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri Kalem Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin "Soruşturma evrakının incelenmesi" başlıklı 45. maddesinde; "5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun başka hüküm koyduğu haller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek şartıyla soruşturma evresindeki usul işlemleri gizlidir.

Müdafi soruşturma evresinde **soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla görevlendirme yazısı veya vekâletname ibraz ederek** soruşturma evrakı içeriğini inceleyebilir ve **dilekçeyle müracaatı halinde** istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabilir.

Mağdur veya şikâyetçinin vekili soruşturma evresinde **soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla görevlendirme belgesi veya vekâletname ibraz ederek** soruşturma evrakının içeriği ile elkonulan ve muhafazaya alınan eşyayı inceleyebilir ve dilekçeyle müracaatı hâlinde istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabilir.

Mağdur veya şikâyetçi soruşturmanın gizlilik ve amacını bozmamak şartıyla vekili olmadan da Cumhuriyet savcısından dilekçeyle başvurarak belge örneği isteyebilir.

Soruşturma evrakı soruşturmayı geciktirmemek kaydıyla Cumhuriyet savcısı huzurunda incelenir. " kurallarına yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen 5271 ve 1136 sayılı Yasa hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, kural olarak soruşturma aşamasındaki usul işlemlerinin gizli olduğu ve soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek gerektiği dikkate alınarak, dosyayı incelemek ve içerisinden örnek almak isteyen müdafiden, dosya ile ilgisini belgelemek amacıyla vekaletname veya görevlendirme belgesi ibrazı, soruşturma evraklarından belge örneği alınabilmesi için de dilekçeyle başvurulmasının istenmesinde hukuka, hizmet gereklerine ve kamu yararına aykırılık bulunmamaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2005/5971
Karar No : 2008/3448

Öte yandan, 5271 sayılı Yasanın 153 üncü maddesinde, müdafinin dosyanın tamamını inceleme talebinde bulunması durumunun, Cumhuriyet Savcısının soruşturmanın amacının tehlikeye düşüp düşmeyeceğine ilişkin bir değerlendirme yapmasını gerektirmesi, devamında da sulh ceza hakimine başvuru dikkate alındığında, Yönetmeliğin 45. maddesinin beşinci fıkrasında da hukuka, hizmet gereklerine ve kamu yararına aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın **REDDİNE**, yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, 22.5.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Mehmet	Ahmet	Nüket	İbrahim	Emin Celalettin
ÜNLÜÇAY	BAŞPINAR	YOKLAMACIOĞLU	BERBEROĞLU	ÖZKAN

26.7.08ys